

Til lovforslag nr. L 26. Betænkning afgivet af Landbrugs- og Fiskeriudvalget den 8. december 1993

Betænkning

over

Forslag til lov om ophørsstøtte til jordbrugere

Udvalget har behandlet lovforslaget i nogle møder og har herunder stillet spørgsmål til landbrugsministeren, som denne har besvaret skriftligt. Et af udvalgets spørgsmål og landbrugsministerens svar herpå er optrykt som bilag til betænkningen.

Endvidere har udvalget modtaget skriftlige og/eller mundtlige henvendelser fra:

Dansk Erhvervsgartnerforening,
De Danske Landboforeninger og
Landbrugets Rådgivningscenter.

Der er af landbrugsministeren stillet ændringsforslag, hvorom henvises til de ledsagende bemærkninger.

Herefter indstiller et *flertal* (udvalget med undtagelse af Socialistisk Folkepartis og Fremskridtspartiets medlemmer) lovforslaget til *vedtagelse* med de af landbrugsministeren stillede ændringsforslag.

Et mindretal inden for flertallet (Det Konservative Folkepartis og Venstres medlemmer af udvalget) bemærker, at adgangsbetingelsen om hovederhverv har til formål at sikre, at lovens tilbud målrettes til landmænd med landbrug som væsentligste erhvervsaktivitet. Mindretallet er imidlertid opmærksom på, at en række landmænd, som fortsat lægger langt hovedparten af deres samlede arbejdsindsats i bedriften, tilsyneladende kan blive udelukket fra ordningen, hvis de, når renten inklusive boligrenter er fratrukket, kun opnår en lav nettoindkomst, og hvis de derudover har en blot begrænset udeindtjening.

Det Konservative Folkeparti og Venstre opfordrer ministeren til i EF at arbejde for, at sådanne landmænd, der almindeligvis opfattes som hovederhvervslandmænd, også bliver omfattet af loven.

Det Konservative Folkeparti og Venstre opfordrer endvidere ministeren til inden for EF-ordningens rammer at gennemføre en lempelig administration af bestemmelserne for, hvilke arbejdsopgaver der må udføres af dem, der modtager ophørsstøtte. Der tænkes især på deltagelse i maskinstationsvirksomhed eller rådgivning og vikarbejde.

Et *mindretal* (Socialistisk Folkepartis medlem af udvalget) indstiller lovforslaget til *forkastelse* ved 3. behandling og vil stemme imod de af landbrugsministeren stillede ændringsforslag. Mindretallet finder, at lovforslaget, der er fremsat på baggrund af et forlig indgået i foråret 1993 mellem landbrugsministeren og landbrugserhvervets organisationer, er med til at fremme en uhensigtsmæssig strukturudvikling. Ministeren lægger heller ikke skjul på, at ministeren med lovforslaget har tænkt i disse baner, hvilket bl.a. ses i § 3, stk. 2, som betinger, at de frigjorte arealer skal tilfalde en landmand, der som minimum udvider med 10 ha. Der er ikke i forbindelse med denne minimumsgrænse fastsat en maksimumsgrænse. Mindretallet mener ej heller, at lovforslaget indebærer et fald i den samlede landbrugsproduktion. Tværtimod er risikoen for en stigning mere tænklig efter mindretallets mening.

Når et af erhvervets problemer er overskuds-

produktion, kan lovforslaget ikke umiddelbart ses at være særlig hensigtsmæssigt.

Socialistisk Folkeparti har i den sidste halvsnedes år arbejdet meget på at få nedsat efterlønsalderen til 55 år. SF har også mere end én gang fremsat forslag herom, uden at det er lykkedes at få et flertals forståelse for eller tilslutning til denne nedsættelse.

Havde der i forbindelse med dette lovforslag vist sig en bred tilslutning til, at også alle andre grupper i samfundet ville få mulighed for at »førtidspensionere« sig, når de blev 55 år, havde SF nok set noget positivt i lovforslaget. Desværre er dette ikke tilfældet, og bl.a. som følge heraf kan SF ikke gå ind for forslaget.

Et *andet mindretal* (Fremskridtspartiets medlem af udvalget) indstiller lovforslaget til *forkastelse* ved 3. behandling, men vil stemme for ændringsforslag nr. 1 og 4. Fremskridtspartiet er af den opfattelse, at der med lovforslaget i realiteten er tale om en sænkning af pensionsalderen for landmænd til 55 år på frivillig basis, men pensionsalderen på 67 år er jo også frivillig.

Vedtagelse af lovforslaget vil opfylde et ønske hos især mindre landbrug, for hvem nye urimelige miljøkrav er en hård belastning for bedriften, og som enten tvinger landmanden ud i urentable investeringer, som gør gården usælgelig, eller til ophør med landbrug.

Det bedste var derfor at lade være med at stille de urimelige miljøkrav til dansk landbrug, så landmænd kunne få en bedre mulighed for at fortsætte driften af gården.

Set i lyset af hvordan andre erhverv også har det svært, virker det urimeligt at sænke pensionsalderen for et enkelt erhverv med 12 år og hermed lade landmændene få mulighed for pension fra det fyldte 55. år.

EU er med til finansieringen af ordningen, men alligevel betyder ordningen stærkt stigende omkostninger for staten. Ordningen starter med at koste 71,8 mio. kr. i 1994 og stiger til 404,1 mio. kr. i 1999.

Vedtagelse af lovforslaget vil betyde en forsøksbehandling i forhold til andre erhverv, danne præcedens for andre erhverv og generelt være murbryder for lavere pension.

Fremskridtspartiet er af den opfattelse, at det er bedre med en generel sænkning af skatterne, herunder primært personskatterne, der

giver borgerne bedre muligheder for privat konsolidering og opsparing. Sådanne er bedre hjælp til de vareproducerende erhverv, men staten giver aldrig slip på sine skattekilder. Hellere kræve for meget op i skat og så bagefter give en del tilbage i form af tilskud, støtte osv. At lade borgerne beholde deres egne surt tjente penge kunne aldrig falde flertallet i Folketinget ind. Derfor vil det stedse gå galt.

Ændringsforslag

Af *landbrugsministeren*, tiltrådt af et *flertal* (udvalget med undtagelse af SF):

Ny paragraf

1) Efter § 2 indsættes som ny paragraf:

»§ 01. For ansøgere, der ved ægtefællens død har overtaget bedriften, anses kravet om jordbrug som hovederhverv i de forudgående 10 år, jf. § 2, stk. 1, nr. 2, for opfyldt, hvis

- 1) overtagelsen er sket mindst 3 år forud for ophørstidspunktet,
- 2) ansøger siden overtagelsen har haft jordbrug som hovederhverv og
- 3) ansøger i 10 år forud for ophørstidspunktet har erhvervet sin indkomst som medarbejdende ægtefælle på den afdøde ægtefælles bedrift eller selv har drevet bedriften med jordbrug som hovederhverv.

Stk. 2. Landbrugsministeren kan fastsætte nærmere regler om de i stk. 1 nævnte betingelser.«

Af *landbrugsministeren*, tiltrådt af et *flertal* (udvalget med undtagelse af SF og FP):

Til § 11

2) I *stk. 1* ændres ordene »I det omfang ophørsstøtte og arbejdsindkomst« til: »I det omfang ophørsstøtte, arbejdsindkomst og dagpenge ved sygdom«.

3) I *stk. 2* indsættes efter »arbejdsindkomst«: », dagpenge ved sygdom, jf. lov om dagpenge ved sygdom eller fødsel,«.

Af *landbrugsministeren*, tiltrådt af et *flertal* (udvalget med undtagelse af SF):

Ny paragraf

4) Efter § 17 indsættes som ny paragraf:

»§ 02. Kongeriget Danmarks Hypotekbank og Finansforvaltning kan med tillæg af renter og omkostninger inddrive statskassens tilgodehavende efter denne lov ved indeholdelse af løn m.v. hos den pågældende efter reglerne for inddrivelse af personlige skatter i kildeskatteloven.

Stk. 2. Landbrugsministeren kan fastsætte nærmere regler om fremgangsmåden i forbindelse med lønindeholdelsen.

Stk. 3. Kongeriget Danmarks Hypotekbank og Finansforvaltning kan indhente de oplysninger hos skattemyndigheder og andre offentlige myndigheder om den pågældende, som er nødvendige for at varetage inddrivelsen af de i stk. 1 nævnte beløb, herunder oplysninger om indkomst- og formueforhold.

Stk. 4. Kongeriget Danmarks Hypotekbank og Finansforvaltnings afgørelser efter stk. 1-3 kan indbringes for finansministeren.«

Af *landbrugsministeren*, tiltrådt af et *flertal* (udvalget med undtagelse af SF og FP):

Til § 21

5) Efter ordet »ikrafttræden« indsættes: », herunder at ophørsstøtte kan udbetales med virkning fra den 1. januar 1994«.

Bemærkninger

Til nr. 1

Hensigten med ændringsforslaget er at åbne mulighed for, at jordbrugere, der ved en ægtefælles død har overtaget bedriften til hensidende i uskiftet bo eller ved arv, kan opnå ophørsstøtte efter loven.

Det er en forudsætning, at den pågældende som medarbejdende ægtefælle i skattemæssig henseende har erhvervet sin indkomst fra bedriften og efter overtagelsen af bedriften har haft jordbrug som hovederhverv i mindst 3 år, i alt mindst 10 år.

Det er hensigten ved udarbejdelsen af de i stk. 2 nævnte regler at fastsætte bestemmelser om, at landbrugsministeren efter en konkret vurdering kan yde ophørsstøtte til efterlevende

samlevere, der opfylder betingelser svarende til de for ægtefæller fastsatte.

Til nr. 2 og 3

Ophørsstøtte vil efter lovforslaget kunne suppleres med arbejdsindkomst op til højeste sats for arbejdsløshedsdagpenge. En støtte-modtager, der baserer sit indtægtsgrundlag på ophørsstøtte suppleret med arbejdsindkomst, kan i tilfælde af sygdom være berettiget til sygedagpenge, jf. lov om dagpenge ved sygdom eller fødsel. Efter lovforslaget reduceres der fuldt ud for offentlige ydelser. Sygdom vil derfor i dette tilfælde medføre en indtægtsnedgang.

For at undgå denne situation sidestilles sygedagpenge i ændringsforslaget med arbejdsindkomst, således at der anvendes det samme reduktionsprincip for sygedagpenge som for arbejdsindkomst.

Til nr. 4

I forbindelse med krav på tilbagebetaling af udbetalt ophørsstøtte kan statskassen rette krav mod støttemodtager. Det foreslås, at inddrivelse af denne fordring skal kunne ske ved lønindeholdelse. Denne inddrivelsesmulighed foreslås indsat som en konsekvens af vedtagelsen af lov nr. 380 af 6. juni 1991 om ændring af forskellige lovbestemmelser om inddrivelse af offentlige fordringer. Ved loven blev indsat tilsvarende bestemmelser om inddrivelse af statskassens tilgodehavende i forbindelse med inddrivelse af nødlidende garantier m.v. ved lønindeholdelse og indhentning af økonomiske oplysninger i en række lignende love.

Efter ændringsforslaget bemyndiges Hypotekbanken til at inddrive restancer ved indeholdelse i løn m.v. hos den pågældende efter reglerne om inddrivelse af personlige skatter i kildeskatteloven.

Ændringsforslaget bemyndiger endvidere landbrugsministeren til at fastsætte de nærmere regler for fremgangsmåden i forbindelse med lønindeholdelse, idet det er forudsat, at indeholdelsen sker efter reglerne herom i kildeskattelovens § 73.

Bemyndigelsen vil blive udmøntet i en bekendtgørelse, hvori der bl.a. fastsættes bestemmelser om meddelelse af pålæg om indeholdelse og regler om løbende indbetaling fra den

indeholdelsespligtige. Herudover fastsættes regler om pligt for den indeholdelsespligtige til at give underretning om den pågældendes arbejds-mæssige og økonomiske forhold.

Kildeskattelovens regler om fortrinsret for skatterestancer vil ikke blive berørt af forslaget.

Det foreslås endvidere, at Hypotekbanken får hjemmel til at indhente de oplysninger hos skattemyndighederne og andre offentlige myndigheder, som er nødvendige for at varetage inddrivelsen af skyldige beløb. En sådan ad-

gang er et væsentligt led i inddrivelsesarbejdet dels ved fastsættelse af afviklingsordninger, dels som forudsætning for udstedelse af pålæg om lønindeholdelse.

Til nr. 5

Lovforslaget er notificeret for Europa-Kommissionen med henblik på godkendelse. Det vides ikke, hvornår Europa-Kommissionens godkendelse vil foreligge. Loven vil blive sat i kraft, når godkendelsen foreligger.

Henrik Dam Kristensen (S) Henning Nielsen (S) nfm. Erling Christensen (S)

Eva Fatum (S) Bjarne Laustsen (S) Henning Gjellerod (S) Svend Aage Jensen (CD)

Hans Larsen-Ledet (RV) Lysholm Christensen (KRF) Rønholt (KF) Grove (KF)

Jens Jørgensen (KF) Mejdahl (V) Tørnæs (V) Sønderby (V) fmd. Niels Højland (FP)

Birthe Hansen (SF)

Et af udvalgets spørgsmål til landbrugsministeren og dennes svar herpå**Spørgsmål 31:**

»Er ministerens svar på spørgsmål 4 (jf. bilag 28) i overensstemmelse med aftalen af den 6. april 1993 med landbruget?«

Svar:

Besvarelsen af spørgsmål 4 (jf. bilag 28) er i overensstemmelse med aftalen af den 6. april 1993 med landbruget. Det indgik dog i aftalen, at ophørsordningen skulle træde i kraft 1. januar 1994.

Gennemførelsen af ophørsordningen skal forelægges Europa-Kommissionen inden iværksættelse. Et program, der er udarbejdet på grundlag af lovforslaget, er afleveret til Europa-Kommissionen i november 1993.

Det vides ikke, hvornår Kommissionen vil have færdigbehandlet programmet. Det er hensigten, at loven vil blive sat i kraft, når behandlingen er tilendebragt.

Loven vil få virkning fra 1. januar 1994 i overensstemmelse med aftalen af 6. april 1993.